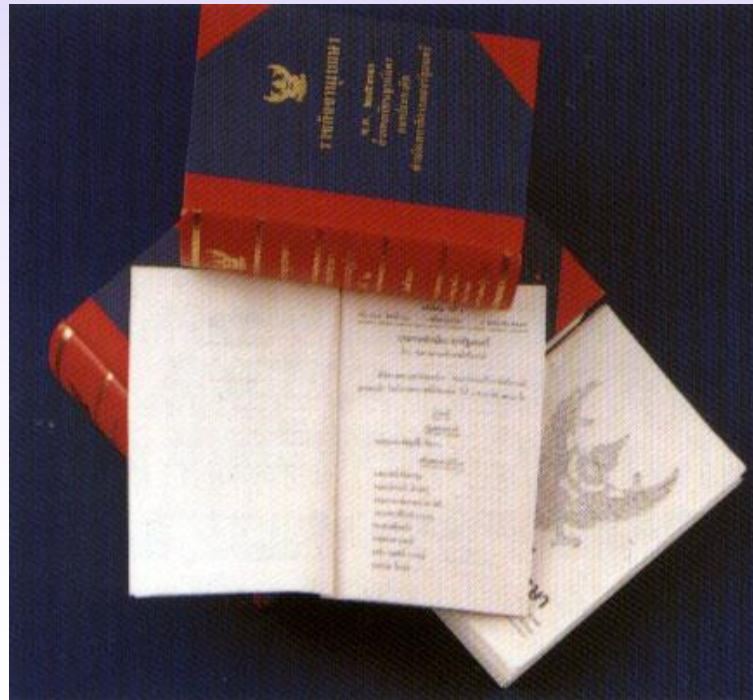

บทที่ 4

ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมาย

แยกพิจารณาได้ 3 แห่ง คือ ในแง่เวลา/บุคคล/ดินแดน

1. ขอบเขตในแง่เวลา

หมายถึง กฎหมายจะใช้บังคับกับบุคคลเมื่อใด มักปรากฏในมาตรา 2 ของแต่ละพ.ร.บ. เช่น

1. ก.ม. จะเริ่มมีผลใช้บังคับนับถัดจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
2. ก.ม. จะเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
3. กฎหมายจะเริ่มมีผลใช้บังคับแล้วแต่จะระบุวันเริ่มในอนาคต
ซึ่งอาจแยกเป็น

- ก) โดยกำหนดเป็นระยะเวลาที่วัน หรือที่เดือน
- ข) กำหนดเป็นวัน เดือน ปี
- ค) การกำหนดให้ใช้ในอนาคตอาจไม่ระบุวัน เดือน ปี หรือระยะเวลาที่แน่นอน แต่จะกำหนดกว้างๆ ว่า จะให้ใช้กฎหมายบังคับเมื่อไร จะประกาศออกมา เป็นกฎหมายลำดับรอง

หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง

- หมายความว่า ก.ม. จะใช้บังคับแก่กรณีที่เกิดขึ้นในอนาคตนับแต่วันที่ประกาศใช้กฎหมาย โดยจะไม่บังคับการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าวันใช้บังคับก.ม.
- 1. ในกฎหมายอาญา มีหลัก “No crime nor punishment without law” หมายถึง ก.ม. จะย้อนหลังให้มีความผิดทางอาญาหรือให้รับโทษหนักขึ้นแก่บุคคลไม่ได้ ถือเป็นหลักเด็ดขาด
- หลักนี้ปรากฏใน [ประมวลกฎหมายอาญา ม.2 และ ร.ช.น. 2550 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ม. 39](#) วางหลักประกันสิทธิของบุคคล 2 ประการ
 - 1) ไม่มีความผิดโดยไม่มีกฎหมาย
 - 2) ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย

ก.ม. ย้อนหลังกำหนดความผิดไม่ได้

ตัวอย่างเช่น

นายแดงสูบบุหรี่ในที่สาธารณะขณะนั้นยังไม่มีก.ม.บัญญัติว่าเป็นความผิด ต่อมากมีก.ม.บัญญัติว่าการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะมีโทษปรับ 2,000 บาท ดังนั้นจะนำก.ม.ใหม่ลงโทษนายแดงไม่ได้

ตัวอย่างเช่น

นายเขียวข่มขืนนางส้มภรรยาตนเอง ขณะนั้นยังไม่มีก.ม.บัญญัติว่าเป็นความผิด ต่อมากมีก.ม.บัญญัติว่า “ผู้ใดข่มขืนภรรยาทำชำเราผู้อื่น” ดังนั้นจะนำก.ม.ใหม่ลงโทษนายเขียวไม่ได้

ก.ม.ย้อนหลังเพิ่มโทษไม่ได้

- ตัวอย่างเช่น

นายนาจามีความผิดฐานฉ้อโกง ขณะกระทำก.ม.ระบุโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ต่อมาก.ม.บัญญัติใหม่ให้จำคุกไม่เกิน 5 ปี ดังนี้จะลงโทษตามก.ม.ใหม่ไม่ได้

นายเอมีความผิดฐานทำลายทรัพย์สินของรัฐ ขณะกระทำก.ม.ระบุโทษปรับ ต่อมาก.ม.บัญญัติใหม่ใช้โทษจำคุกแทน ดังนี้จะลงโทษตามก.ม.ใหม่ไม่ได้

ย้อนหลังเป็นคุณแก่ผู้กระทำผิดได้

- ศาลพิพากษาจำคุกนายเขี้ยว 1 เดือน ฐานดื่มสุราในยามวิกาล ต่อมารัฐออกกฎหมายยกเลิกความผิดดังกล่าว กฎหมายใหม่จะมีผลต่อนายเขี้ยวประการใด ถ้าปรากฏว่า
- นายเขี้ยวอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลอุทธรณ์ = **พ้นความผิดทันที**
- นายเขี้ยวกำลังรับโทษจำคุกอยู่ = **ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด**
- นายเขี้ยวได้รับโทษจำคุกครบกำหนดและพ้นโทษไปแล้ว = **การลงโทษสิ้นสุดลง**

การบัญญัติกฎหมายให้มีผลย้อนหลัง มีเงื่อนไข 3 ประการ

- 1) ต้องระบุชัดเจนในกฎหมายนั้นว่าให้มีผลย้อนหลัง
- 2) การบัญญัติต้องไม่ขัดหรือแย้งกับ ร.ช.น.
- 3) ต้องไม่กระทบสิทธิหรือประโยชน์ของประชาชน เว้นแต่เพื่อความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ

ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 และฉบับที่ 12 บังคับใช้ย้อนหลังได้หรือไม่ ?

- ก.ม.ย้อนหลังเป็นคุณแก่ผู้กระทำผิดได้ เช่น ก.ม.นิรโทษกรรม
ก.ม.ล้างมลทิน

- **การนิรโทษกรรม (Amnesty)** หมายถึง การที่กฎหมายไม่ถือว่าการกระทำบางการกระทำเป็นความผิด และโทษซึ่งเป็นผลสำหรับการนั้นไม่จำเป็นต้องถูกนำมาบังคับใช้ รัฐสภาจะต้องออกเป็น “พระราชบัญญัติ”
- **กฎหมายล้างมลทิน** หมายถึง การลบล้างความผิดของผู้ถูกลงโทษทางอาญาหรือทางวินัย และได้รับโทษมาจนพ้นโทษแล้วได้มีโอกาสล้างมลทินของตน เพื่อประพฤติตนเป็นพลเมืองดีต่อไป

1.2 ในด้านกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีหลักไม่ใช่

กฎหมายย้อนหลังด้วยเช่นกัน

- เพราะกระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ทำให้สิทธิและหน้าที่ของเขา ที่มีมาก่อน ใช้กฎหมายถูกเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้นการใช้กฎหมายย้อนหลังไม่อาจใช้ในทางกระทบสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล

1.3 การออกกฎหมายใหม่เพื่อตีความกฎหมายเก่า

คือเพื่อให้ความหมาย อธิบาย หรือขยายความ อาจใช้ย้อนหลังไป บังคับกับการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนได้

ตามกฎหมายภาษี สินค้าฟุ่มเฟือยคืออะไร

กรณีศึกษาคดียุบพรรคการเมืองและตัดสิทธิเลือกตั้ง กรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย

- คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคไทยรักไทยเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2550

ผลของการยุบพรรค ก่อให้เกิดผลขึ้น 2 ประการ คือ

1) ผลตามกฎหมายพรรคการเมือง ทำให้อดีต

กรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยรวม 111 คน ต้องห้ามกระทำการ 3 ข้อ มีกำหนด 5 ปี นับแต่วันให้ยุบพรรค คือ

(ก) ขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ไม่ได้

(ข) เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็พรรคเก่าหรือพรรค ใหม่ ไม่ได้

(ค) ไม่สามารถจะมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

- **2) ผลตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ (คปค.) ฉบับที่ 27 ข้อ 3** ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีกำหนด 5 ปี นับแต่วันให้ยุบพรรค มีผลทำให้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และเป็นรัฐมนตรีไม่ได้

กฎหมายเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีผลย้อนหลังหรือไม่

- 1) ตุลาการรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก (6 เสียง) เห็นว่า มีผลใช้บังคับย้อนหลังได้ โดยมีเหตุผล 3 ข้อ คือ
 - (ก) การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมิใช่โทษทางอาญา เป็นเพียงมาตรการทางกฎหมาย
 - (ข) เพื่อมิให้กรรมการบริการพรรคการเมืองที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บ้าน เมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีโอกาที่จะกระทำการอันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหาย
 - (ค) การมีกฎหมายกำหนดว่า บุคคลใดสมควรมีสิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้เหมาะสมแก่สภาพแห่งสังคม หรือเพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในสังคมนั้นดำรงอยู่ ก็ย่อมมีได้

- 2)ตุลาการรัฐธรรมนูญเสียงข้างน้อย (3 เสียง) ให้เหตุผลดังนี้
(ก)กฎหมายที่ดีต้องตราขึ้นโดยอาศัยหลักนิติธรรม“**ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมาย**” เป็นหลักประกันความไว้เนื้อเชื่อใจของราษฎรต่อการใช้อำนาจอธิปไตย
- (ข)สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ การจำกัดตัดสิทธิเลือกตั้งจึงกระทำไม่ได้
- (ค) ถือว่าขัดต่อธรรมเนียมประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงไม่มีผลต่อการกระทำของพรรคการเมืองก่อนวันที่ 19 กันยายน 2549

ก.ม. ใช้บังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการยกเลิกก.ม. นั้น

1. การยกเลิกก.ม. โดยตรง มีได้ในกรณีต่อไปนี้

1.1 กำหนดยกเลิกไว้ในก.ม. นั้นเอง

1.2 มีก.ม. ใหม่ระบุยกเลิกไว้โดยตรง

1.3 กรณีพระราชกำหนดไม่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา

2. การยกเลิกก.ม. โดยปริยาย

- หลักก.ม. ใหม่ยกเลิกก.ม. เก่า

- ก.ม. ทั้งสองฉบับ ต้องเป็นก.ม. เรื่องเดียวกันและประเภทเดียวกัน

- กม.เรื่องเดียวกัน
- กมทั่วไป ประมวลกฎหมาย เช่น ปอ.
- กมพิเศษ พ.ร.บ. พ.ร.ก. เช่น พ.ร.บ.การพนัน
- ก.ม.ประเภทเดียวกัน
- กมอาญา
- กมแพ่ง
- กมมหาชน

- เช่น กฎหมายเก่าบัญญัติให้คู่สัญญารับผิดชอบในกรณี
เล่นเล่อ แต่กฎหมายใหม่บัญญัติให้คู่สัญญา รับผิดชอบ
ในกรณีเล่นเล่ออย่างร้ายแรงซึ่งเป็นการบัญญัติที่แย้ง
กัน ต้องใช้กฎหมายใหม่

2. ขอบเขตในแง่บุคคล

2.1 กรณีบุคคลอาศัยอยู่ในราชอาณาจักร

หลัก บุคคลทุกคนไม่ว่าคนชาติหรือคนต่างด้าวย่อมอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเหมือนกัน

ข้อยกเว้น ก.ม.บางฉบับที่มุ่งใช้บังคับเฉพาะคนต่างด้าว เช่น พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว 2521 , พ.ร.บ. คนเข้าเมือง 2522

2.2 กรณีบุคคลมิได้อยู่ในราชอาณาจักร

- 1) ผู้มีสัญชาติไทยแต่มิได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร ย่อมมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายไทย เช่น การรับราชการทหาร หน้าที่ใช้สิทธิเลือกตั้ง
- 2) การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทยตามปอ. ม. 8 และ ม.9 ผู้กระทำความผิดอาจเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวก็ได้ แต่ต้องเป็นความผิดตามที่ก.ม.ระบุไว้
- 3) ก.ม.อื่นที่มีโทษทางอาญาที่ให้อำนาจศาลไทยลงโทษผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรได้

ข้อยกเว้นหลักบุคคล

1. ข้อยกเว้นตามกฎหมายภายในประเทศ เช่น

- ร.ช.น. 2550 มาตรา 8 “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้”

- ความเอกสิทธิ์และคุ้มกันของส.ส.และส.ว.ในการอภิปรายในรัฐสภาในคดีแพ่งและอาญา

- **ความคุ้มกันของสมาชิกรัฐสภา** หมายถึง ความคุ้มกันที่ร.ช.นให้แก่สมาชิกรัฐสภาที่จะไปประชุมตามหน้าที่ โดยไม่อาจถูกจับกุม คຸມขັง หรือดำเนินคดีใดๆในลักษณะที่จะขัดขวางต่อการมาประชุมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในระหว่างสมัยประชุม

ลักษณะของความคุ้มกันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 131

@ ไม่ถูกจับ คุมขัง หรือหมายเรียกมาสอบสวนในฐานะผู้ต้องคดีอาญาในสมัยประชุม

@ ศาลจะพิจารณาคดีในระหว่างสมัยประชุมไม่ได้

@ ถ้าถูกขังก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมให้ปล่อยตัว

- แต่มีข้อยกเว้นคือ

1. สภาที่ผู้ขึ้นเป็นสมาชิกอนุญาติ

2. มีการจับกุมขณะกระทำความผิด

2. ข้อยกเว้นภายใต้ก.ม.ระหว่างประเทศ

2.1 ความคุ้มกันของผู้แทนทางทูต

1. Immunity from jurisdiction
2. Immunity from subpoena
3. Immunity from execution
4. Privileges เอกสิทธิ์

อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต 1961
หลักการทางกฎหมาย ถือหลักความเท่าเทียมกันของรัฐ
อธิปไตยทั้งปวงไม่ว่ารัฐเล็ก หรือใหญ่ และเอกสิทธิ์ และ
ความคุ้มกันทางการทูตมิใช่เพื่อตัวบุคคล แต่เพื่อการปฏิบัติ
ภารกิจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของคณะผู้แทนทางการทูต

เอกสิทธิ์

- ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้
- ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร
- ไม่ถูกตรวจสอบหีบห่อสัมภาระ
- ได้รับการยกเว้นจากการบริการและส่วนสาธารณะ และจากข้อผูกพันอื่นๆเกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคม
- บุตรผู้แทนทูตจะมีได้สัญชาติของรัฐผู้รับ

2.2 ความคุ้มกันของผู้แทนทางกงสุล

อนุสัญญาเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล 1963

- ได้รับความคุ้มกันทางอาญา แพร่ เฉพาะในกิจการที่กระทำตามหน้าที่ในทางกงสุลเท่านั้น เว้นแต่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง

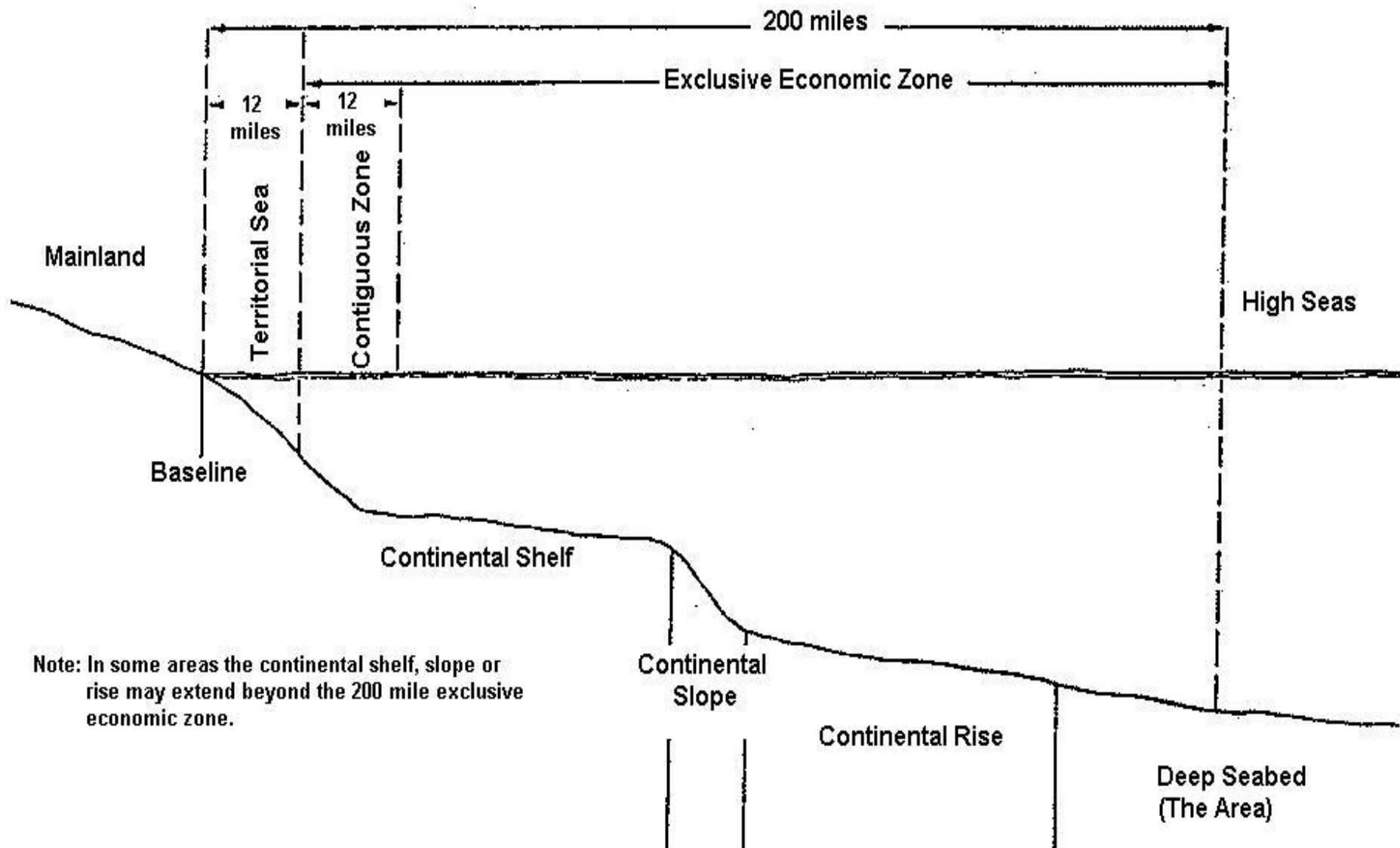
2.3 ความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศและเจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ

2.4 ประมุขของรัฐต่างประเทศ รวมถึงข้าราชการ

3. ขอบเขตในแง่ดินแดน

- ก.ม.ของรัฐโดยอ้อมใช้บังคับกับรัฐนั้นเท่านั้น รัฐไม่อาจใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนกับอีกรัฐหนึ่งเว้นแต่จะได้รับความยินยอมก่อน
- ดินแดนหรือราชอาณาจักรไทย หมายถึง
 - 1.1 ดินแดนที่เป็นราชอาณาจักรโดยแท้ ได้แก่
 - 1) พื้นดินและน่านน้ำภายใน คือ แม่น้ำ ทะเลสาบภายในรัฐ อ่าวไทย
 - 2) ทะเลอาณาเขต คือ บริเวณ 12 ไมล์ทะเลนับจากเส้นฐาน
 - 3) พื้นอากาศเหนือ 1) และ 2)

An illustration on the different legal zones in the marine area under 1982 UNCLOS was shown:

Note: In some areas the continental shelf, slope or rise may extend beyond the 200 mile exclusive economic zone.

1.2 ดินแดนที่ก.ม.ถือเป็นส่วนหนึ่งของ ราชอาณาจักร

- ปอ. ม. 4 การกระทำผิดบนเรือไทยหรืออากาศยานไทย ถือว่ากระทำในราชอาณาจักรไทย

การกระทำความผิดบนอากาศยานไทย

(C) www.THAI/AVIATION.net

กรณีศึกษา

- คดียิงเรือสินค้าจีนดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2554 ในเขตประเทศพม่า ห่างจากสามเหลี่ยมทองคำ อ.เชียงแสนขึ้นไปประมาณ 25 กิโลเมตร จากนั้นเรือได้ปล่อยเรือลอยลำเข้ามาเทียบฝั่งไทยที่บ้านสบรวก ต.เวียง อ.เชียงแสน

คดีนี้อยู่ในอำนาจศาลไทยที่จะพิจารณา พิพากษาหรือไม่ ?

- ผู้ต้องหาเป็นคนลาว
- และผู้เสียหายคือผู้ตายทั้งหมดก็เป็นคนจีน
- และถูกฆ่าในขณะที่อยู่บนเรือในแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแม่น้ำสากล
- และเรือที่เกิดเหตุฆ่ากันตายก็ไม่ใช่เรือไทย แต่เป็นเรือจีน

กระทำความผิดในสถานทูต

- สถานทูตไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรเพียงแต่ก.ม.ระหว่างประเทศรับรอง “หลักความละเมิดมิได้แห่งสถานที่ของคณะผู้แทน” หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับจะเข้าไปอยู่ในสถานทูตโดยปราศจากความยินยอมของรัฐผู้ส่งไม่ได้เท่านั้นแต่รัฐผู้รับยังคงมีเขตอำนาจศาลอยู่ ด้วยเหตุนี้การกระทำความผิดอาญาใดๆ ที่เกิดในสถานทูต รัฐที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคือรัฐผู้รับ(receiving state)

การเผาทำลายทรัพย์สินสถานทูตไทยในกัมพูชา

ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์วิกิลีกส์ จูเลียน แอสซานจ์ ซึ่งเก็บตัวอยู่ ภายในสถานทูตเอกอัครราชทูตประจำกรุงลอนดอน

ข้อยกเว้นของหลักดินแดน

- มีก.ม.ที่ใช้บังคับแก่การกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร 2 ฉบับ คือ
 1. พ.ร.บ. ว่าด้วยการขัดกันแห่งก.ม. พ.ศ. 2481
ข้อเท็จจริงมีองค์ประกอบต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง จะใช้ก.ม.ของประเทศใดบังคับ
 2. ปอ.บัญญัติให้ศาลไทยพิจารณาพิพากษาความผิดที่เกิดนอกราชอาณาจักรได้ 2 ลักษณะ คือ
 - 2.1 เกี่ยวกับสภาพความผิด เช่น ความผิดต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หลักอำนาจลงโทษสากล

ก ข และ ค คนฮ่องกง ร่วมกันปล้นทรัพย์ จ
คนเกาหลี ในเรือของญี่ปุ่นซึ่งแล่นอยู่ใน
ทะเลหลวงหาก ก ข และ ค หลบหนีเข้ามา
ในประเทศไทย ศาลไทยมีอำนาจพิจารณา
ลงโทษได้

2.2 เกี่ยวกับผู้กระทำผิด ได้แก่

- 1) เมื่อคนไทยกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรและเข้าเงื่อนไข 3 ประการดังต่อไปนี้
 - ก) กระทำความผิดตามปอ .ม. 8
 - ข) รัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดเกิดขึ้นหรือผู้เสียหายขอร้องให้ลงโทษ
 - ค) ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือศาลในต่างประเทศพิพากษาลงโทษแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่พ้นโทษ

กระทำผิดตามปอ .ม. 8

- (๑) ความผิด เกี่ยวกับ การก่อให้เกิด
ภัยอันตรายต่อประชาชน
- (๒) ความผิด เกี่ยวกับ เอกสาร
(๒/๑)* ความผิด เกี่ยวกับ
บัตรอิเล็กทรอนิกส์
(๒/๒)** ความผิดเกี่ยวกับ
หนังสือเดินทาง

- (๓) ความผิด เกี่ยวกับ เพศ
- (๔) ความผิด ต่อ ชีวิต
- (๕) ความผิด ต่อ ร่างกาย
- (๖) ความผิด ฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บ หรือ คนชรา
- (๗) ความผิด ต่อ เสรีภาพ
- (๘) ความผิด ฐานลักทรัพย์ และ ชิงทรัพย์

- (๙) ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์สิน ชิงทรัพย์ และ ปล้นทรัพย์
 - (๑๐) ความผิดฐานฉ้อโกง
 - (๑๑) ความผิดฐานยักยอก
 - (๑๒) ความผิดฐานรับของโจร
 - (๑๓) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

- **หลักห้ามพิจารณาซ้ำในคดีอาญา Double Jeopardy**

หมายถึง การกระทำความผิดครั้งเดียวต้องไม่ถูกลงโทษซ้ำ

สอง

คำถาม

แดงคนไทย ทำร้ายร่างกายยูโซป คนมาเลเซีย เป็น
อันตรายสาหัส เหตุเกิดในสิงคโปร์ ศาลสิงคโปร์
พิพากษาจำคุกเพียง 6 เดือน เมื่อพ้นโทษ แแดงได้
เดินทางกลับประเทศไทย ยูโซปร้องขอให้ศาลไทย
ลงโทษอีก เพราะเห็นว่าแดงรับโทษจำคุกในสิงคโปร์
น้อยไป ไม่สาสมกับความผิด ดังนั้นศาลไทยจะ
ลงโทษแดงได้อีกหรือไม่เพราะเหตุใด

2) กรณีคนต่างด้าวกระทำผิดนอกราชอาณาจักร

- ก) กระทำความผิดตาม ปอ. ม. 8
- ข) รัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายร้องขอให้ลงโทษ
- ค) ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลต่างประเทศอันถึงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้น หรือศาลในต่างประเทศพิพากษาลงโทษแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่พ้นโทษ

3) เจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำผิดหน้าที่นอกราชอาณาจักร

คดีปลอมบัตรเครดิต บัตรวีซ่าอิเล็กทรอนิกส์

กรณีการใช้กฎหมายอิสลามในเขต 4 จังหวัดภาคใต้ในเรื่อง กฎหมายครอบครัวและมรดก

- พ.ร.บ.ว่าด้วยการใช้ก.ม.อิสลามในเขตปัตตานี นราธิวาส ยะลา สตูล พ.ศ. 2489

“การวินิจฉัยคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดก หากคู่ความหรือเจ้ามรดกเป็นชาวอิสลามแล้วจะต้องใช้ พ.ร.บ. นี้บังคับแทนป.พ.พ. ยกเว้นเรื่องอายุความมรดก”

คู่ความหรือเจ้ามรดกต้องมีภูมิลำเนาในเขต 4 จังหวัดภาคใต้เท่านั้น จึงจะใช้กฎหมายอิสลามได้

การตีความกฎหมาย

กรณีต่อไปนี้ถือว่าฉ้อโกงหรือไม่

- คลานไป
- ขี้จักรยานผ่านไป
- วิ่งด้วยความรวดเร็ว
- กระโดดข้ามสนามไป
- นั่งคุยกับเพื่อนบริเวณสนาม

การตีความคืออะไร

- การตีความ หมายถึง เป็นการขบคิดค้นหาจากตัวบทบัญญัติของกฎหมายโดยวิธีใช้เหตุผลตามหลักตรรกวิทยาและสามัญสำนึกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความของกฎหมายที่จะนำมาใช้วินิจฉัยคดีพิพาทได้อย่างถูกต้อง คือเหมาะสมเหมาะสมและเป็นธรรม

การตีความกฎหมาย

- หลักเกณฑ์ในการตีความตามกฎหมายมี 2 วิธี
 - ก. การตีความตามตัวอักษร คือ การอธิบายหาความหมายจากตัวหนังสือที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้นๆ แต่มีข้อที่ต้องคำนึง คือ
 1. ภาษาหรือถ้อยคำที่ใช้เป็นที่เข้าใจตามปกติของคนทั่วไป เช่น กิน เดิน หลับ นอน บิดา มารดา เป็นต้น

ยกตัวอย่างเช่น

- แชนง หมายถึงการกระทำ
อย่างไร
- จำเลยบั้งอาจแชนงรถเมล์โดย
ฝ่าฝืนป้ายห้ามแชนงของเจ้า
พนักงาน เป็นเหตุให้ชน
รถเมล์เสียหาย จำเลยต่อสู้ว่า
ตนไม่ได้แชนง

2. ภาษาหรือถ้อยคำที่ใช้เป็นภาษาวิชาการเฉพาะ เช่น
พลังงาน วิชาเคมีหรือช่างกล

ยกตัวอย่าง ยาเม็ดที่ถูกจับและยึดเข้าลักษณะเป็นเม็ดแอมเฟ
ตามีน หรือไม้อาคารที่มีสภาพไม่ปลอดภัยต้องทำลาย ถ้า
อาคารมีรอยร้าว 3 เมตร ถือว่าไม่ปลอดภัยหรือไม่

3. ภาษาหรือถ้อยคำที่ใช้มีค่านิยมตามกฎหมาย เช่น

- “อาวุธ” ป.อ. มาตรา 1(5) หมายถึง สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธ โดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

“กลางคืน”

ป.อ. มาตรา 1(11) หมายถึง เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและ
พระอาทิตย์ขึ้น

ข. การตีความตามความมุ่งหมายของบทบัญญัติ

- เป็นการแปลความหมายจากเจตนารมณ์ของผู้บัญญัติกฎหมายว่ามีเจตนาที่แท้จริงในการบัญญัติกฎหมายอย่างไร
- เจตนารมณ์ของกฎหมาย มีทฤษฎี 2 ทฤษฎี คือ
 1. ทฤษฎีอำเภोजิต (**Subjective Theory**) ค้นพบเจตนารมณ์ของกฎหมายจากเจตนาของผู้บัญญัติกฎหมายในทางประวัติศาสตร์ เช่น ต้นร่างกฎหมาย รายงานการประชุม คณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะกรรมการข้าราชการของรัฐบาล การอภิปรายในรัฐสภา

2. ทฤษฎีอำเภอกาการณ์ (Objective Theory) ค้นหาจาก
เจตนาารมณั้ของกฏหมายนั้นเอง ว่าบทุกฎหมายนั้นมีความมุ่ง
หมายอย่างไร ทำให้กฏหมายไม่วู่หนึ่งและทันสมัยอยู่เสมอ
เช่น การลักกระแเส“ไฟฟ้า” เป็นการลักทรัพย์ตามประมวล
กฏหมายอาญา

แนวทางหรือหลักการในการทราบเจตนารมณ์ของ บทบัญญัติ มีดังนี้

1. ศึกษาจากเหตุผลของผู้บัญญัติกฎหมาย
 - กฎหมายในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ได้แก่ พระราชปราชญ์
 - บันทึกหลักการและเหตุผลของร่างพ.ร.บ.
2. ศึกษากฎหมายทั้งฉบับในเรื่องเดียวกัน หรือบทมาตราหลายๆ มาตรา
ในกฎหมายฉบับเดียวกัน
3. ศึกษาประวัติศาสตร์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของ
สังคมในช่วงเวลาที่มีการบัญญัติกฎหมายนั้น เช่น กฎหมายแรงงาน
สัมพันธ์
4. ในระบบกฎหมายจารีตประเพณี พิจารณาจากเหตุผลที่ระบุในคำ
พิพากษา

หลักการตีความทั่วไป

1. การตีความต้องตีความให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ได้มากกว่าตีความแล้วทำให้กฎหมายนั้นไร้ผล

เช่น มีกฎหมาย ห้ามรถรับจ้างที่ขึ้นทะเบียนไว้ในพื้นที่หนึ่งเข้าไปรับจ้างในอีกพื้นที่หนึ่ง ผู้ฝ่าฝืนจะถูกถอนใบอนุญาต

ปัญหา

รถรับจ้างที่กฎหมายระบุคือรถอะไรบ้าง?
ถ้ารถสามล้อจังหวัดลำพูนมารับจ้างเชียงใหม่
ผิดกฎหมายหรือไม่

2. การตีความข้อยกเว้นหรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ต้องตีความโดยเคร่งครัด

- จะตีความในลักษณะขยายข้อยกเว้นหรือจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนไม่ได้ เช่น
- กฎหมายรับรอง สิทธิในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ยกเว้นกระทำมิได้ถ้าเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล

- มาตรา ๔๕
- บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น
- การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

- การแสดงความคิดเห็นการบริหารงานของรัฐบาล
นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีทำได้หรือไม่ ?

3. การตีความกฎหมายให้เป็นธรรมแก่สังคม

- กฎหมายที่ใช้ไม่ชัดเจน ให้ตีความแก่ประชาชนหรือส่วนรวมมากกว่าประโยชน์แก่ปัจเจกชนหรือคนกลุ่มน้อย

